

Un guardó a la numismàtica

Els premis representen un reconeixement públic d'una labor. En aquest sentit, tenen sempre més transcendència els que atorguen les màximes institucions representatives, com és ara la Generalitat de Catalunya. En canvi, però, tenen un valor més segur els que donen les diferents institucions de l'especialitat, ja que responen a valoracions generalment més objectives i fetes pels especialistes, que són els que estan més capacitats per fer-les.

Pel que fa als guardons específicament numismàtics, els considerats generalment principals són el *Jeton de Vermeil* de la Societat Francesa, la *Silver Medal* de la Societat Anglesa i la medalla *A. Huntington* de la Societat Americana. Fins ara, han arribat als nostres numismàtics i als del conjunt de l'estat set d'aquests guardons, tots rebuts per socis de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics i tots atorgats a estudiosos de les terres catalanes. Leandre Villaronga, president fundador de la nostra societat, ha estat l'únic que les ha rebut totes tres. Pere Pau Ripollès n'ha rebut dues, la francesa i l'anglesa, i finalment altres dos numismàtics n'han rebut una: Mateu y Llopis l'americana i Miquel de Crusafont la francesa. De les set, doncs, sis corresponen a Villaronga o a la seva escola, i això ja és un bon aval, podríem dir que professional, per a la nostra societat i la seva

labor. També n'han rebut, és clar, alguns dels nostres socis d'honor, com ara Grierson i Callatay, que n'han rebut dues, o Arslan, que n'ha rebut una, però això, naturalment, ja no ens ho podem pas anotar com a mèrit propi.

Aquestes societats varen començar a atorgar medalles en dates ben disperses: 1934 la francesa, 1883 l'anglesa i 1918 l'americana. En conjunt, han concedit 273 distincions, i per veure la importància del cas Villaronga cal tenir present que només deu numismàtics de tot el món han assolit de tenir-les totes tres: Alföldi, Balog, Burnett, Cahn, Carson, Hill, Mattingly, Metcalf D. M., Nevell i Villaronga. Cal advertir, però, que els numismàtics francesos juguen amb desavantatge perquè, fent gala d'elegància o, si voleu, de *politesse*, el *Jeton de Vermeil* només el donen a estudiosos estrangers. En conjunt, predominen entre els premiats els especialistes en món antic, tant perquè els estudiosos, per exemple, de la moneda grega o romana sempre han estat més nombrosos, com perquè també s'han acostumat a valorar més aquests sectors. Així, Grierson, per exemple, només en va assolir dues i Lafaurie també, però aquest darrer perquè li va mancar la francesa per les qüestions reglamentàries que ja he esmentat.

Pel que fa a la Creu de Sant Jordi, cal dir que aquest guardó, proposat pel conseller de Cultura del moment, i d'altres que atorguen els polítics arriben més difícilment a les persones que fem treballs especialitzats. Suposant que el conseller de Cultura del moment tingui una àmplia cultura general, difícilment coneixerà els mèrits dels que ens dediquem a branques tan recòndites, a nivell públic, com la nostra. D'altra banda, els polítics també valoren el fet que atorgar els premis a persones mediàtiques els fa assolir més rellevància pública. Sens voler posar en dubte els seus mèrits indiscutibles, això es feu ben visible en la darrera convocatòria, on hi havia gent tan universalment coneguda com Gemma Mengual, Josep Cuní, Rosa Clarà o Josep Maria Pou.

Mirant enrere, trobem entre els premiats historiadors de tant relleu com Josep Fontana, Pierre Bonnassie, Miquel Batllori, Josep M. Font i Rius, Jaume Sobrequés, Armand de Fluvià, Manuel Riu, Albert Balcells, Antoni Pladevall o Miquel Tarradell, per posar alguns exemples que resulten ben satisfactoris. Però també trobarem casos ben discutibles, tant en aquest camp com en altres, que saben greu perquè desllueixen una mica el premi i aporten dubtes sobre l'encert de l'alta entitat que el atorga.

En qualsevol cas, és obvi que sense una campanya d'adhesions ben portada, és molt difícil que un numismàtic o qualsevol altre especialista arribi a assolir aquest guardó. Així, sabem que es va demanar per a Leandre Villaronga, que bé el mereixia de sobres, però amb una simple petició que, tot i raonada, no va arribar enlloc. Conscient d'això, l'any 2016 Jaume Boada va plantejar secretament als companys de la Junta de la SCEN de promoure el meu cas. Ells s'hi van sumar tot seguit i varen dedicar-se, a més de raonar la proposta, a anar captant

adhesions, tant entre els nostres socis com en altres àmbits, i hi sumaren persones i institucions. Com que aquest escrit és, sobretot, d'agraïment, vull destacar el treball de Xavier Sanahuja, Rossend Casanova i Jaume Boada, que varen dur els feixucs treballs mecànics de presentació, recollida i seguiment, i a Toni Sendra, que va assolir un grup notable d'adhesions del màxim nivell. En conjunt, l'actuació de la SCEN va arribar a sumar unes 150 adhesions, i entre els signants s'hi troben força més de la meitat dels nostres associats. Al cap d'uns mesos, un grup d'amics dedicats predominantment als estudis històrics, la majoria de Terrassa i encapçalats per Josep Piera, Lluís Matamala i Antoni Viure, varen iniciar una enèrgica campanya d'adhesions també pel seu cantó. La petició que em feren del currículum va determinar que finalment m'acabessin per assabentar del seu intent; en comentar-ho jo amb en Jaume Boada, aquest es pensà que havia descobert la campanya paral·lela de la SCEN i això portà, com sol succeir, al fet que al final tot se sabés. De tota manera, això va ésser útil per poder coordinar les dues actuacions.

He de destacar que el grup de Terrassa (gent, doncs, de la ciutat més enemiga tradicional de la meua, Sabadell, com és ben sabut) començà per fer un dossier de 200 pàgines amb raonaments, currículum, llista de publicacions i fragments de textos dels meus llibres i de pròlegs d'altres autors. Posà en joc un ampli grup de recercadors d'adhesions que va treballar a fons. Ho demostra prou la suma de 260 adhesions, però també la importància de moltes de les signatures i la gran quantitat d'entitats, algunes de primer nivell, i d'ajuntaments que hi varen assolir de sumar. No cal dir que la rivalitat Sabadell-Terrassa, que avui ja ens prenem tots plegats en broma, va quedar en entredit i, de la meua part, mai més podré dir ni un bri de mal dels terrassencs.

El conseller de Cultura va quedar prou impressionat amb les més de 400 adhesions i, en fer-me saber la concessió, em va dir ben clarament que el nombre era extraordinari. També em va fer saber, en les converses informals que amablement es varen poder tenir al final de l'acte solemne i ple de dignitat, que estava molt content d'haver-me pogut donar el guardó, cosa que, naturalment li vaig agrair molt.

Bé, penso que per a nosaltres, la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, això ultrapassa clarament la qüestió personal i esdevé una distinció que s'estén a tot el nostre col·lectiu i també a la numismàtica. La SCEN ha treballat incansablement, ha publicat 46 llibres i ha anat traient amb constància i regularitat els fins ara 48 volums d'*Acta Numismàtica*. Aquests resultats, que en el seu inici es deuen sobretot a Leandre Villaronga, són també la conseqüència de la col·laboració de tots els socis. Efectivament, no sols ens donen suport i adquireixen els llibres, sinó que ens faciliten tota mena d'informacions i, els que tenen col·leccions o peces notables, les posen generosament a la nostra disposició. Això fa que

la SCEN pugui presentar un balanç molt per damunt de la major part de les societats estudioses de la nostra especialitat i de la major part, si no de totes, les societats estudioses que treballen al nostre país.

Per la meua part, no em faré ara el fals modest dient que no em mereixo el premi. He treballat molt, m'he esforçat per fer-ho bé i no crec que me n'hagi d'amagar. Això no treu, però, que si ara tinc un premi tan important com la Creu de Sant Jordi no sigui gràcies al treball de tots, dels numismàtics pel seu ajut en tot moment i dels dos equips promotors de la iniciativa pel seu dur treball. Tots aquests fets són deguts a l'amistat i jo els ho agraeixo de tot cor.

Però m'alegra tant o més veure que, amb això, la nostra SCEN queda reforçada, que en el solemne acte de distribució dels premis qui parlà en nom de tots, el professor Borja de Riquer, va anomenar, per primera vegada en aquell Saló de Sant Jordi, la numismàtica i que aquesta va tornar a sentir-se en el moment del lliurament dels premis.

Aquesta transcendència és la que ens ha decidit a fer una breu glosa d'aquest guardó. La Creu de Sant Jordi me l'ha atorgat la Generalitat de Catalunya, ben cert, però la dec també als numismàtics i als altres amics, representa un reforç a la nostra tasca i és la primera vegada que la rep un numismàtic.

Per això, doncs, crec que puc dir, amb tota propietat, que aquesta medalla és també un premi a la numismàtica.

Miquel de Crusafont